

Socialt fältarbete med barn och unga

Resultat av en nationell kartläggning av uppsökande och förebyggande socialt fältarbete i kommunal regi

Vad vi har kartlagt

- **Socialt fältarbete**
Fältverksamhet i kommunal regi som bedriver uppsökande verksamhet och förebyggande arbete med barn och unga enligt socialtjänstlagen
- **Fältverksamhet i kommunal regi**
En eller flera kommunalt anställda fältarbetare som bedriver socialt fältarbete som sin huvudsakliga arbetsuppgift.
- **Fältarbetare**
Personer vars uttalade och huvudsakliga arbetsuppgift är att bedriva socialt fältarbete. Här avses kommunalt anställda.

Socialt fältarbete i kommunerna

Resultat om omfattning och målgrupp

Förekomst av sociala fältverksamheter

Knappt 60 % av kommuner och stadsdelar har en fältverksamhet

- Personal anställd i kommunens regi
- Uppsökande arbete (kontaktskapande, resursförmedlande social verksamhet) med barn och unga
- Socialt förebyggande arbete (förhindrar eller motverkar uppkomst av sociala problem)

Ju större kommun, desto högre andel har fältverksamhet

- 9 av 10 stora kommuner samt stadsdelar har en fältverksamhet
- Kommuner som har minst ett utsatt område uppger nästan alla att de har en fältverksamhet

Kommunstorlek invånare	Andel med social fältverksamhet (%)
<15 000	37
15 000–29 999	55
30 000–69 999	81
≥70 000	88
Totalt	59

Anställda i fältverksamheterna

- **Ungefär 700 fältarbetare i landet**
  - Kommunalt anställd
  - Fältarbete med barn och unga som uttalad och huvudsaklig arbetsuppgift
- **Cirka 4 fältarbetare per verksamhet**
  - Fler fältarbetare i kommuner som har utsatta områden (7,6 st jämfört med 4,7 st)
- **Omkring 6 av 10 är kvinnor**
- **Socionom är vanligaste utbildningsbakgrunden**

Utbildningsbakgrund	Andel (%)
Socionomexamen	42
Socialpedagogexamen	12
Annan beteendevetenskaplig högskoleexamen	14
Fritidsledarutbildning	9
Annan eftergymnasial utbildning (inkl. enstaka kurser) 3 år eller längre	8
Annan eftergymnasial utbildning (inkl. enstaka kurser) kortare än 3 år	10
Ingen eftergymnasial utbildning	5

Många fältverksamheter har funnits länge

- En majoritet har haft nuvarande verksamhet och uppdrag i sju år eller längre
  - Här återfinns en majoritet av kommunerna med minst ett utsatt område
- Vanligt att fältverksamheter tillkommer mot bakgrund av aktuella händelser eller oro för en viss utveckling

Kommunstorlek	Nystartad, mindre än ett år	1-3 år	4-6 år	7 år eller längre	Vet ej
<15 000	11	31	29	23	6
15 000–29 999	16	16	23	42	3
30 000–69 999	5	21	8	66	0
≥70 000	3	5	5	87	0
Totalt	9	18	16	55	2

Målgrupp

- Vanligen barn och unga 12–18 år, även yngre
  - Alla barn och unga eller fokuserat på barn och unga i riskzon
  - Allt från kärleksbekymmer och ensamhet till våld i nära relationer, kriminalitet och missbruk
- Svårare att nå vissa grupper, t ex.
  - barn och unga i kriminalitet eller som har missbruksproblem
  - barn och unga med hög skolfrånvaro
  - barn och unga som lever i en hederskontext
  - barn och unga i familjer med hög socioekonomisk standard
  - vissa barn och unga med psykisk ohälsa.
- Varierande kontakter med föräldrar och vårdnadshavare

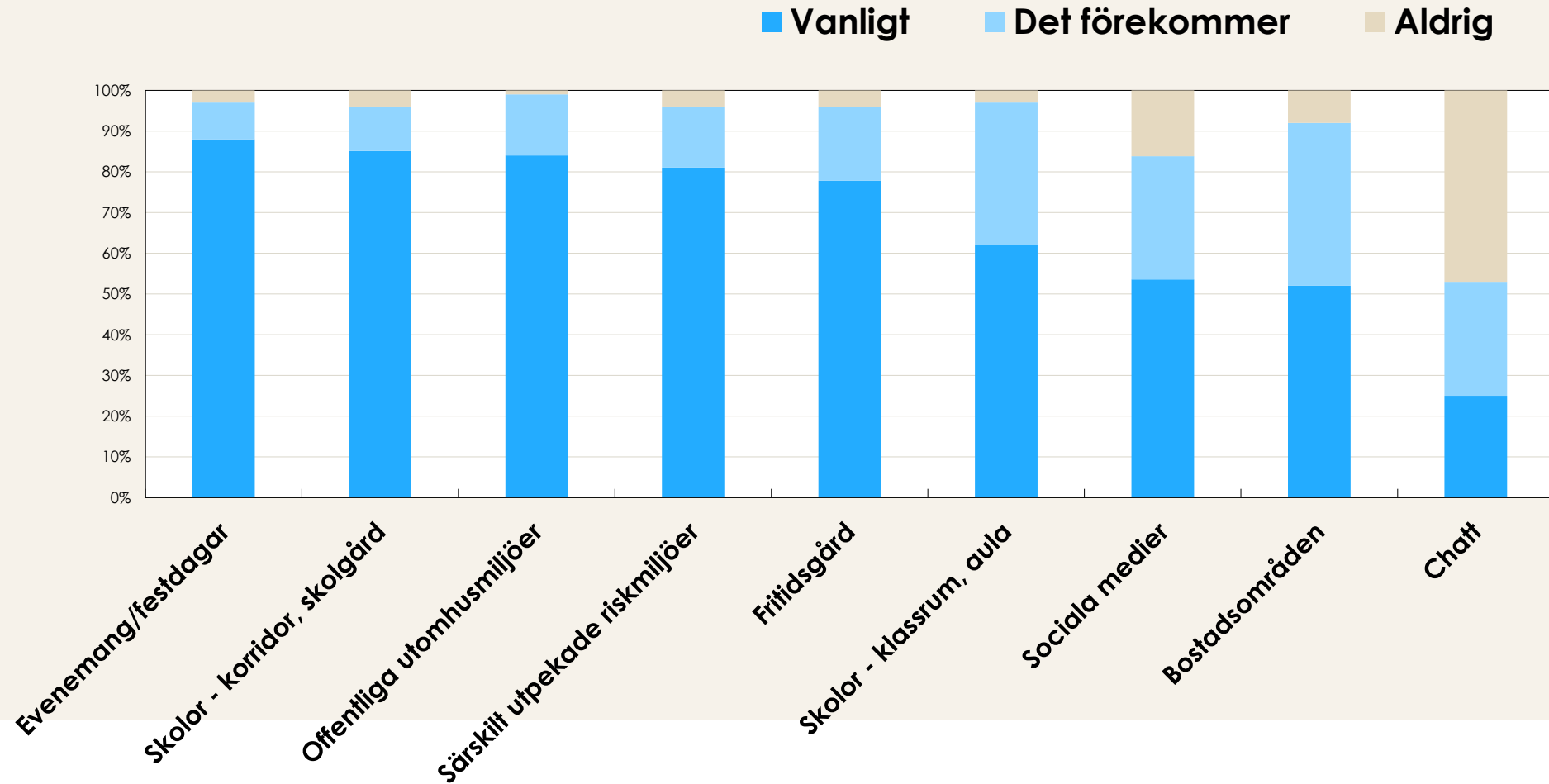
Vad är socialt fältarbete?

Resultat om var och hur fältarbetet bedrivs

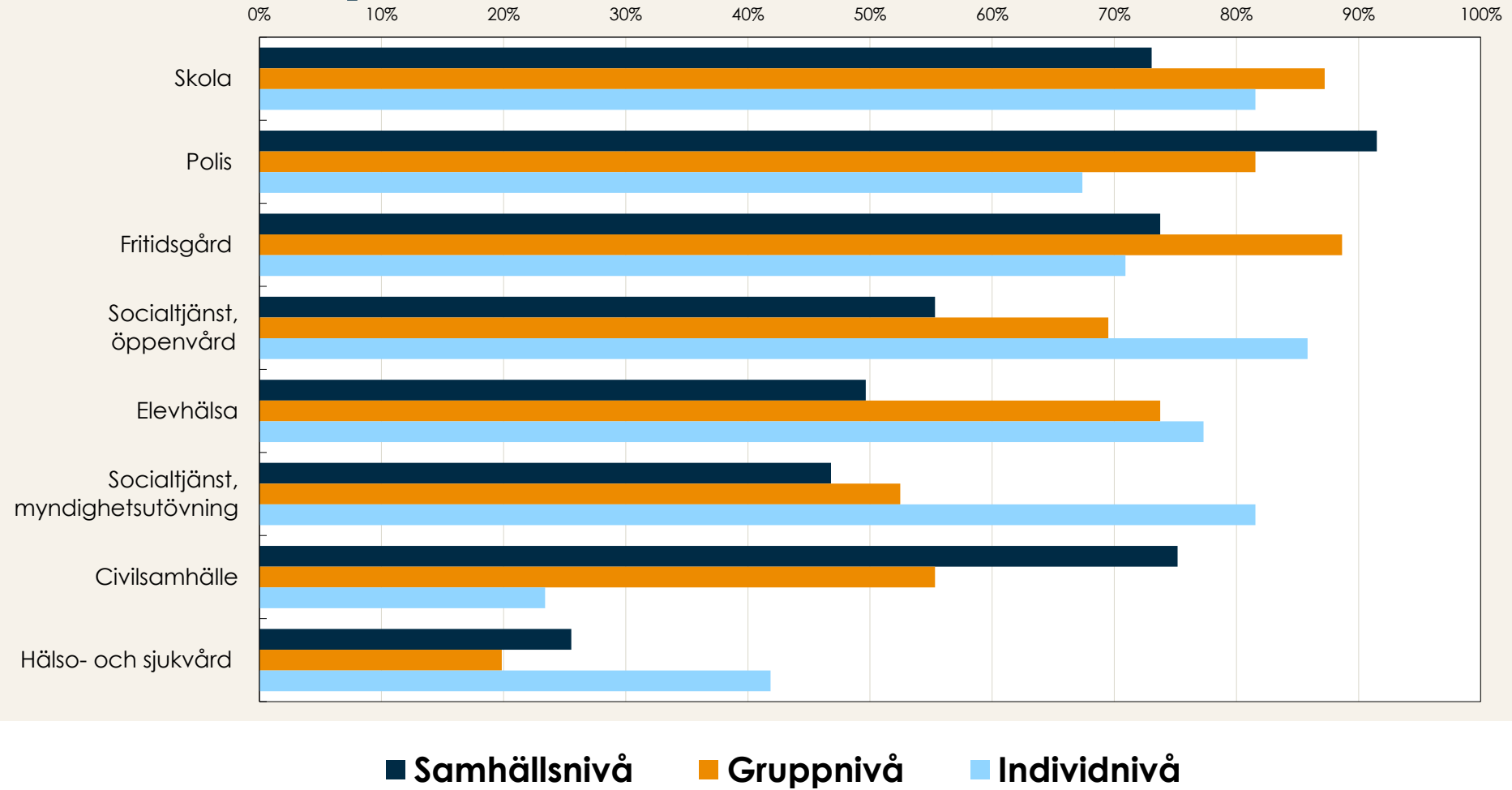

Arbete på olika arenor utifrån lokala behov

Samverkan på olika nivåer

Metoder och arbetssätt

- **Förmåga att bygga tillitsfulla relationer**
- **Kontinuitet och långsiktighet**
- **Strategier för att skapa intresse för kontakt**
- **Fältarbetare lyfter t ex. fram:**
  - Personliga egenskaper
  - Erfarenhetsbaserad kunskap
  - Verktyg de själva utformat

Vi har ingen konkret metod, som "det här är vårt arbetssätt", utan vi har mer förhållningssätt i det uppsökande arbetet.

Man använder mycket som inte är evidens, som man själv kommit på.

Vi är så beroende av oss själva som verktyget, vi är alltid på alla andras arenor. Vi befinner oss i offentligheten, där vi möter och jobbar med tillitsskapande och relationer.

Arbetsuppgifter/uppdrag i socialtjänsten, vid sidan av fältarbetet

Arbetsuppgift	Total	<15 000	15 000– 29 999	30 000– 69 999	≥70 000
Arbete kring verkställighet av ungdomstjänst	22	17	35	29	8
Individuellt behovsprövade insatser	21	31	35	13	5
Medling	18	9	29	29	8
Kontaktperson/särskilt kvalificerad kontaktperson	13	20	13	16	5
Mottagning/bedömning av orosanmälningar	6	9	3	3	8
Yttranden	6	11	10	3	3
Handläggning/utredning av ärenden	2	9	0	0	0
Annan arbetsuppgift inom socialtjänst	23	26	23	21	24
Ingen sådan arbetsuppgift eller uppdrag	50	40	32	50	73

Fältarbete i gränslandet mot myndighetsutövning

- Fältarbetare har en unik roll och möjlighet att identifiera barn och unga i behov av stöd
- Befinner sig ibland i gränslandet mot socialtjänstens myndighetsutövning
- När ska någon hänvisas vidare, när ska fältarbetaren fördjupa sitt eget stöd?
- När ska fältarbetaren ta reda på mer om ett barns situation, när ska hen göra en orosanmälan?
- Otydlighet mellan service och behovsprövade insatser

Socialt fältarbete och akutstyrda uppdrag

Relationsskapande, långsiktigt och systematiskt fältarbete

- Frivillighet
- Förtroende
- Känner målgruppen och området där man verkar
- Förebyggande

Akutstyrda uppdrag

- Inslag av kontroll av barn och unga
- Kallas till platser vid pågående brott
- Arbete på platser där de inte känner målgruppen
- Detaljstyrda uppdrag med kort varsel

Behov av stöd som identifierades

- Tydligare inramning av socialt fältarbete och fältverksamheters roll och uppdrag
- Att tydliggöra socialt fältarbete i förhållande till socialtjänstens regelverk
- Metodstöd i det sociala fältarbetet
- En samlad plats för kunskapsstöd

Kartläggning av socialt fältarbete med barn unga

Uppsökande och förebyggande socialt fältarbete
i kommunal regi

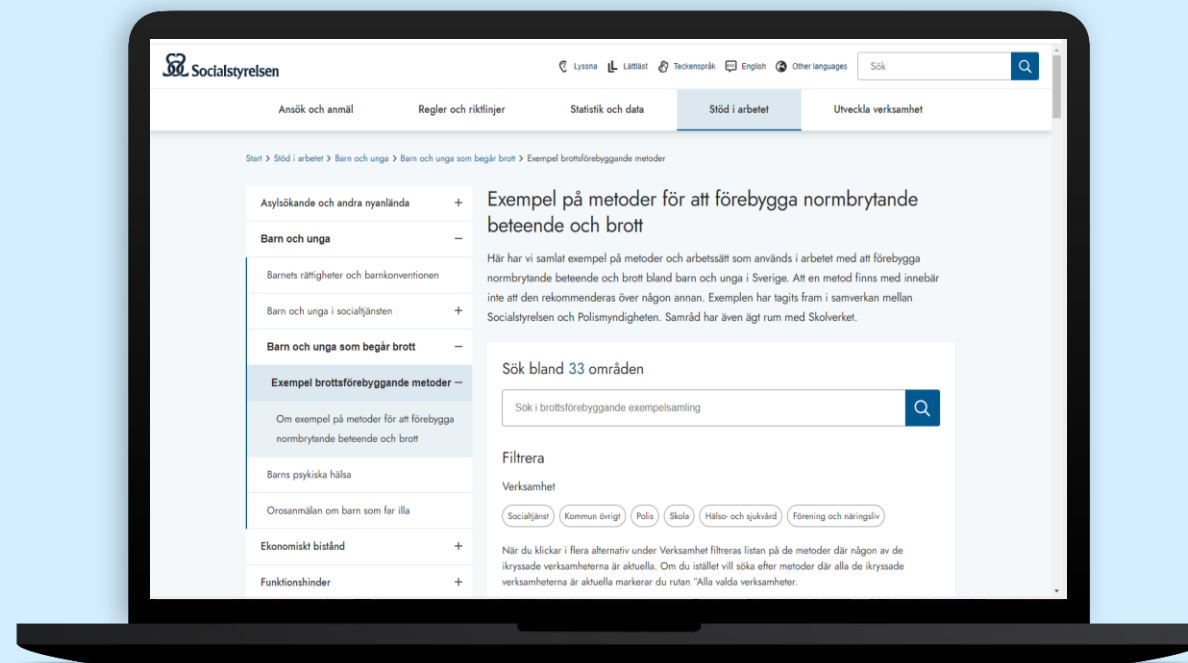
**Ladda ner eller beställ
kartläggningen här:**

socialstyrelsen.se/publikationer

Metodsamling för förebyggande arbete

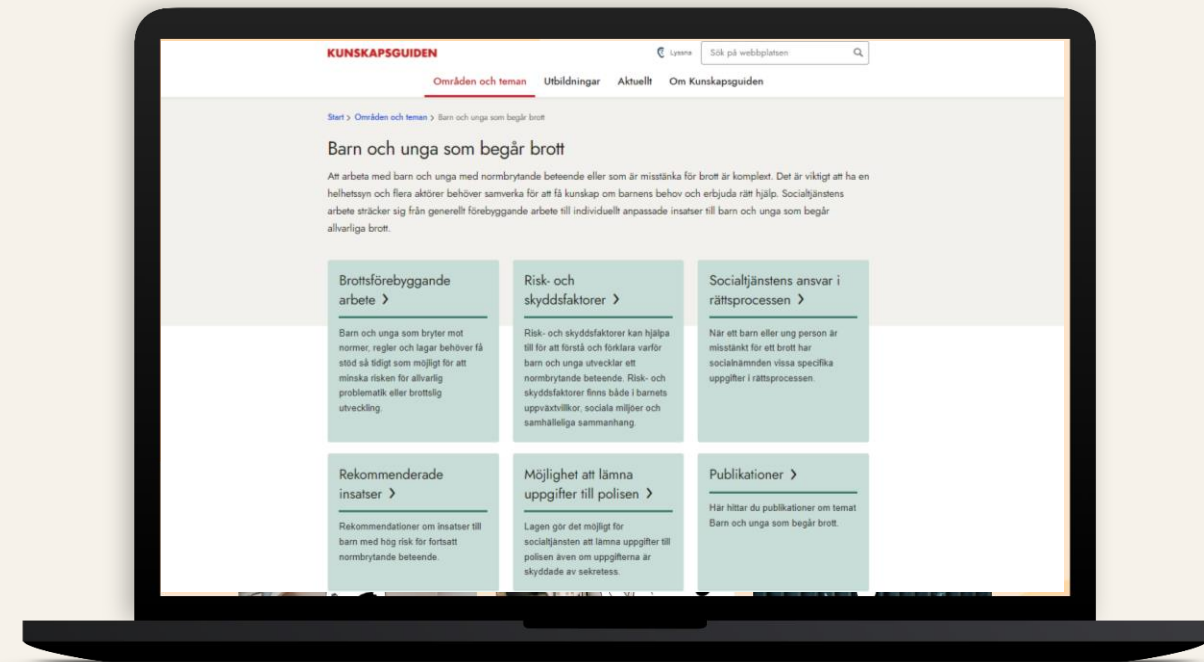
- Söktjänst med arbetssätt som används för att förebygga normbrytande beteende och brott hos barn och unga
- Metoder som används i Sverige

Finns på socialstyrelsen.se

Allt samlat på Kunskapsguiden

- Om brottsförebyggande arbete
  - Rekommenderade insatser för barn och unga med normbrytande beteende
- Uppdateras löpande!

Kontakt

therese.olmsater@socialstyrelsen.se